

OBSAH

Úvod	5
------------	---

I. NEJSTARŠÍ OBJEVY

Asijská migrace do Severní Ameriky (35 000 př. n. l.)	13
Znovuobjevení Británie (35 000 př. n. l.)	16
Polynésané objevují Fidži, Tongu a Samou (1300 př. n. l.)	18
Hannonova cesta do západní Afriky (490 př. n. l.)	20
Archimedův zákon (290 př. n. l.)	28
Číňané objevují Ameriku (458)	29
Grónsko, Newfoundland a Labrador (981 a 986)	32
Magnetické póly (1269)	34
Návštěva Marka Pola v Číně (1280)	35
Ptolemaiova <i>Geografie</i> přenesená do Itálie (1405)	38
Výpravy Čeng Che (1407–1433)	41
Perspektiva (1412)	44

II. ÚZASNÝ VĚK VELKÝCH OBJEVŮ

Mys Bojador (1433)	49
Ústí řeky Kongo (1483)	51
Starověká římská kráska (1485)	52
Mys Doprá naděje (1488)	54
Nový svět: znovuobjevený Kolumbem (1492)	56
Cesta kolem mysu do Indie (1497)	60
Newfoundland: znovuobjevený Johnem Cabotem (1497)	62
Brazílie (1500)	67
Pacifik (Tichý oceán) (1513)	71
Země je kulatá: Magalhães obeplul svět (1519–1521)	74
Objevování Peru (1530–1538)	77
Řeka Svatého Vavřince (1534–1541)	79

Řeka Mississippi (1541)	81
Tok řeky Amazonky (1541)	84
Slunce jako střed sluneční soustavy (1543)	86
Pozorování měnícího se vesmíru a reakce na tyto změny (1572)	94
Zákon o zemské přitažlivosti (1599)	95

III. OSVÍCENSTVÍ

Pompeje (1594)	99
Špicberky (1596)	102
Hudsonův záliv (1610)	105
Zákon pohybu planet (1609–1619)	109
Astronomické objevy: Galileo Galilei a Nicolas de Peiresc (1609–1610)	111
Mys Horn (1616)	112
Nový Zéland (1642)	113
Prstence Saturnu, rotace Marsu a polární čepičky na Marsu (1655–1666)	115
Boyleova skeptická chemie (1661)	116
Vztah mezi tlakem a objemem (1662)	118
Mikroorganismy (1665)	120
Newtonovy gravitační zákony (1666)	121
Fosfor (1669)	124
Měření rychlosti světla (1675)	126
Vlnová teorie světla (1678)	129
Niagarské vodopády (1678)	130
Halleyova kometa (1682)	131
Určování zeměpisné délky (1735)	132
Beringova úžina a Aljaška (1728–1741)	136
Nikl (1751)	139
Oxid uhličitý (1754)	140
Horčík (1755)	142
Vodík (1766)	143
Kyslík (1774)	145
Výprava kapitána Cooka do jižního Pacifiku (1775)	147
Planeta Uran (1781)	149
Wolfram (tungsten) (1783)	150

Stáří Země (1785)	151
Uran (1789)	155
Řeka Mackenzie (1789)	156
Hmotnost Země (1798)	160
Rosettská deska (1799)	161

IV. SVĚT 19. STOLETÍ

Atomová struktura hmoty (1803)	165
Antarktida spatřena (1820)	168
Červená dáma z Pavilandu (1823)	170
Křemík (1824)	172
Vnitrozemí Austrálie (1824)	173
Hliník (aluminium) (1827)	175
Pramen Mississippi (1832)	176
Coriolisův efekt (1835)	180
Ozon (1839)	182
Doba ledová (1840)	183
Rossovo moře, hora Erebus a Rossův šelfový led (1841)	193
Neptun (1846)	195
Léčba horečky omladnic (1847)	197
Viktoriiny vodopády (1855)	201
Člověk neandertálský (1856)	204
Jezero Tanganika (1858)	207
První (též úplná) kostra dinosaury (1858)	210
Evoluce přirozeným výběrem (1856–1859)	212
Helium (1868)	215
Periodická tabulka prvků (1869)	216
Trója (1865–1894)	218
Bacil tuberkulózy (1882)	223
Fluor (1886)	227
Hloubka Atakamského hlubokooceánského příkopu (1890)	228
Rentgenové paprsky (1895)	229
Skleníkový efekt (1896)	230
Elektron (1897)	241
Malárie způsobená komáry (1897)	242
Radium (1898)	244

Nevědomá mysl (1900)	250
Minojský palác v Knossu (1900)	260
Příčina žluté zimnice (1900)	266

V. MODERNÍ SVĚT

Hormony (1903)	271
Einsteinova speciální teorie relativity (1905)	273
Britská antarktická expedice (1907–1909)	277
Dosažení severního pólu (1909)	278
Závod o dosažení jižního pólu (1910–1913)	280
Posouvání kontinentů (1912)	282
Atomové číslo (1913)	289
Obecná teorie relativity (1915)	291
Inzulin (1922)	296
Tutanchamonova hrobka (1922)	298
Vlnová mechanika (1926)	302
Penicilin (1928)	305
Rozpínající se vesmír (1929)	307
Pluto (1930)	312
Ekosystém (1930)	315
Deuterium (1931)	317
Neutron (1932)	319
Cigaretový kouř způsobuje rakovinu (1933)	320
Pohřební loď ze Sutton Hoo (1939)	322
Jeskynní malby v Lascaux (1940)	326
Plutonium (1940)	329
Svitky od Mrtvého moře (1947)	331
Teorie stacionárního vesmíru (1948)	336
Rozluštění lineárního písma B (1952)	340
Struktura DNA (1952)	342
REM spánek (1953)	344
Antiproton (1955)	346
Přechod Antarktidy (1957–1958)	348
Radiační pásy obklopující Zemi (1958)	351
První sonda na Měsíc (1959)	353
První člověk ve vesmíru (1961)	355

Kvarky (1962)	357
Kvazary (1963)	358
Kosmické reliktní záření (1965)	361
Pulzary (1967)	363
Akrotiri: město z doby bronzové na ostrově Santorini (1967)	365
První krok člověka na Měsíci (1969)	374
Tollundský muž (1950)	377
Valles Marineris: kaňony na Marsu (1971)	380
Částice J/Ψ (1974)	383
Terakotová armáda Š'-chuang-ti (1974)	385
Chiron (1977)	389
Saturn a jeho prstence (1980)	391
Planety obíhající jiné hvězdy (1988)	394
Proměnlivá hladina jezera Tanganika (1989)	398
Neptunovy měsíce (1989)	400
Ledový muž Ötzi (1991)	402
Kuiperův pás (1992)	405
Jezero Vostok (1996)	410
Výbuchy paprsků gama (1997)	413
Ostrov odpadků v severním Pacifiku (1997)	415
Konvekční proudy na Slunci (1998)	418
Roztávání Antarktidy (2001)	420
Pluto není planeta (2006)	422
Vysoká energie polárních září (2007)	424
První planeta mimo sluneční soustavu podobná Zemi (2007)	426
Blesky na Jupiteru (2007)	428
Kácení deštných pralesů jako příčina globálního oteplování (2007) ..	430
Diův oltář na hoře Lykaion (2008)	434